

Hoogheemraadschap van
Rijnland

Toelichting op de peilbesluiten

Partiële wijziging

Ommedijksepolder
(OR-2.06.1.2)

Stevenhofjespolder
(OR-2.07.1.1, OR-2.07.1.2, OR-2.07.2.1)

Papenwegsepolder
(OR-2.10.1.1)

polder Zuidwijk
(OR-2.19.1.3)

en Rijnlandsboezem
(RIJNLANDSBOEZEM)

Waarom een partiële peilbesluitwijziging voor de Ommedijksepolder, de Stevenhofjespolder, de Papenwegsepolder, polder Zuidwijk en Rijnlandsboezem?

Eén van de kerntaken van het hoogheemraadschap van Rijnland (hierna Rijnland) is het beheren van het oppervlaktewaterpeil. Het vaststellen van peilbesluiten is als plicht belegd bij de waterbeheerder in de Waterwet (art 5.2) en Omgevingswet (art. 2.41). In juli 2025 heeft Rijnland de Nota Peilbeheer vastgesteld. Deze nota biedt de beleidskaders voor het peilbeheer en de peilbesluiten waar het waterschap verantwoordelijk voor is.

In de Nota Peilbeheer staat het uitgangspunt dat een peilbesluit actueel moet zijn. In de Ommedijksepolder, de Stevenhofjespolder, polder Zuidwijk, de Papenwegsepolder en Rijnlandsboezem is de Rijnlandroute aangelegd waardoor de betreffende watersystemen zijn gewijzigd. Peilvakken zijn doorsneden, opgedeeld en heringedeeld bij andere peilvakken. De gewijzigde peilen en peilvakgrenzen dienen vastgelegd te worden in peilbesluiten.

Deze toelichting dient als onderbouwing voor de aangepaste peilbesluiten.

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1 Ligging en huidig peilbesluit	6
1.1 Ligging.....	6
1.2 Huidige peilbesluiten.....	6
2 Gebiedskenmerken en belangen	7
2.1 Bodemtype.....	7
2.2 Hoogteligging en maaiveldddaling	7
2.3 Landgebruik	9
3 Watersysteemanalyse.....	12
3.1 Tracé van de Rijnlandroute.....	13
3.2 Aanpassingen per polder en peilvoorstellen	14
3.2.1 Ommedijksepolder	14
3.2.2 Stevenshofjespolder peilvak OR-2.07	14
3.2.3 Papenwegsepolder peilvak OR-2.10.1.1	17
4 Peilvoorstel en maatregelen	18
4.1 Toevoeging van zuidelijk deel van peilvak OR-2.07.1.2 van de Stevenhofjespolder aan polder Zuidwijk.....	18
4.2 Koppeling peilvakken OR-2.07.2.1 en OR-2.07.1.2 van de Stevenhofjespolder.	18
4.3 Samenvatting peilvoorstel	21
4.4 Maatregelen	22

Samenvatting

De Rijnlandroute die aan de zuidkant van Leiden de A4 verbindt met de A44 is dwars door een aantal polders aangelegd, waardoor noodgedwongen peilvakken zijn opgesplitst. Delen van peilvakken zijn daardoor toegevoegd aan andere peilvakken, de watersystemen zijn hierop aangepast. De peilbesluiten voor de Ommedijksepolder, de Stevenhofjespolder, de Papenwegsepolder, polder Zuidwijk en Rijnlandsboezem worden daarom herzien.

Voor de meeste peilvakken (m.u.v. de Stevenshofjespolder) gaat het slechts om een aanpassing van de begrenzing, zonder effect op de waterpeilen. Met dit peilbesluit worden de nieuwe peilvakgrenzen geformaliseerd. De aanpassingen aan het watersysteem zijn vanaf 2018 bij de aanleg van de Rijnlandroute allemaal gerealiseerd.

De Rijnlandroute doorsnijdt het peilvak OR-2.07.1.2 van de Stevenhofjespolder. Om de watersystemen zo robuust mogelijk te houden, worden beide overgebleven delen samengevoegd met een ander peilvak. Het zuidelijk deel van peilvak OR-2.07.1.2 is sinds de aanleg van de tunnel gekoppeld aan polder Zuidwijk peilvak (OR-2.19.1.3). Het voorstel is om deze toevoeging aan polder Zuidwijk te formaliseren. Dit betekent voor het zuidelijk peilvak (OR-2.07.1.2) een peilverhoging van 5 cm hoger t.o.v. ZP en 10 cm hoger t.o.v. WP van het vigerende peilbesluit. De voorgestelde drooglegging past bij de richtlijn voor grasland op zavel.

Het noordelijk deel van peilvak Stevenshofjespolder (OR -2.07.1.2.) kan verbonden worden met peilvak Stevenshofjespolder (OR -2.07.2.1). Het gemaal Stevenshof verliest hierbij zijn functie doordat de afvoer van water via peilvak OR-2.07.1.2 kan verlopen. Dit levert Rijnland een besparing op in de bouw- en onderhoudskosten voor een nieuw gemaal. Het peilvoorstel is gekozen als optimum van de aanwezige peilen waarbij de nieuwe drooglegging blijft passen bij de aanwezige functies. Dit peilvoorstel is een vast peil van NAP -1,20 m voor het gecombineerde nieuwe peilvak OR-2.07.1.2. Dit betekent een peilverhoging in het peilvak OR-2.07.2.1 van 10 cm. In het peilvak OR-2.07.1.2 betekent dit voor het zomerpeil een peilverlaging van 3 cm en een peilverhoging van het winterpeil van 12 cm. De benodigde duikerverbinding is al aangelegd bij de bouw van de Rijnlandroute. De gronddam die hiervoor ligt, dient verwijderd te worden. De kosten van het verwijderen van de dam en het verwijderen van het gemaal ligt bij het gemalencluster.

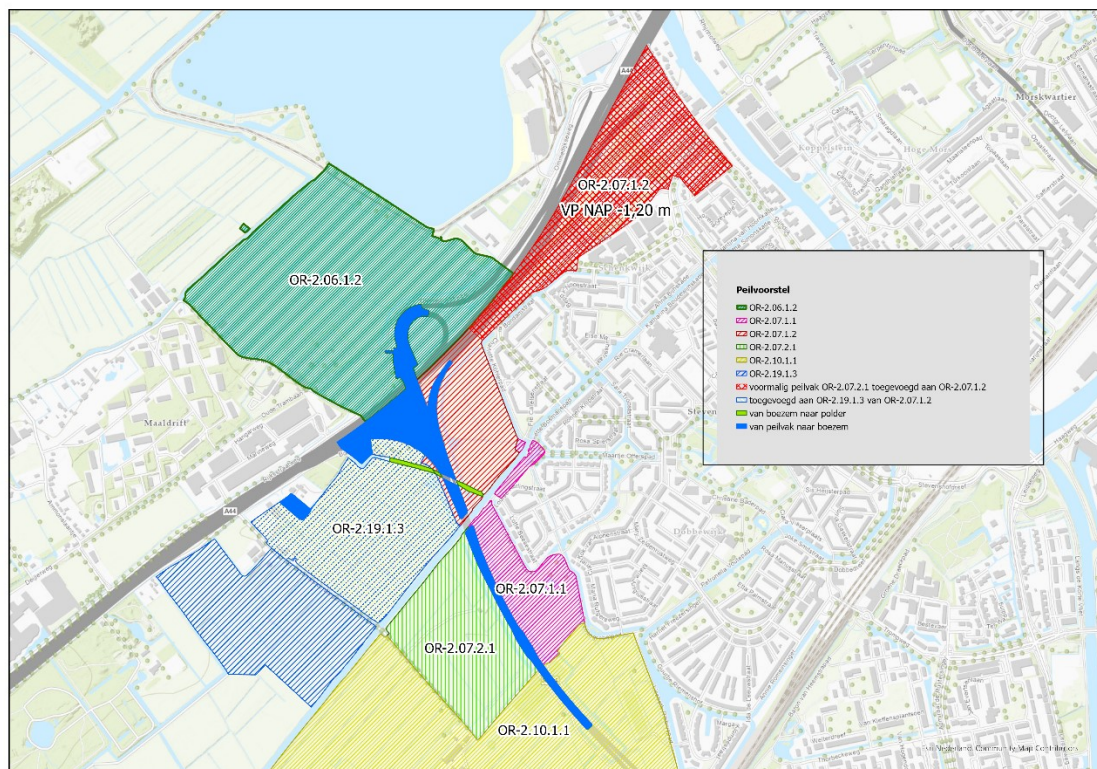
Het peilvak OR-2.07.1.1 in de Stevenhofjespolder is door de inpassing van de tunnelbak van de Rijnlandroute in twee delen gesplitst. Het deel ten noorden van de tunnelbak , welke tevens de afvoer van Stevenshofjespolder peilvak OR-2.07.1.2 verwerkt, heeft daarvoor een nieuwe afvoerroute inclusief stuw gekregen. Deze zijn aangelegd bij de bouw van de tunnelbak van de Rijnlandroute. Voorgesteld wordt om de vrijgekomen peilvakcode OR-2.07.2.1 te gebruiken voor het deel ten zuiden van de tunnelbak. In de Ommedijksepolder en de Papenwegsepolder worden uitsluitend peilvakgrenzen gewijzigd.

De tunnelbak onttrekt oppervlakte aan de doorsneden peilvakken. Deze delen worden toegevoegd aan het peilbesluit van de boezem omdat de afwatering daarvan met pompen direct naar de boezem gaat.

Het peilvoorstel is in figuur 1 weergegeven. In tabel 1 zijn de peilen weergegeven van de peilvakcodes waar het peil echt wijzigt.

Tabel 1: peilvoorstel

polder	peilvak	praktijkpeil		vigerend		peilvoorstel	
		zp (mNAP)	wp (mNAP)	zp (mNAP)	wp (mNAP)	zp (mNAP)	wp (mNAP)
Stevenhofjespolder	OR-2.07.1.2	-1,03	-1,17	-1,17	-1,32	-1,20	-1,20
Stevenhofjespolder	OR-2.07.2.1	-1,30	-1,30	-1,37	-1,37	-1,25	-1,37

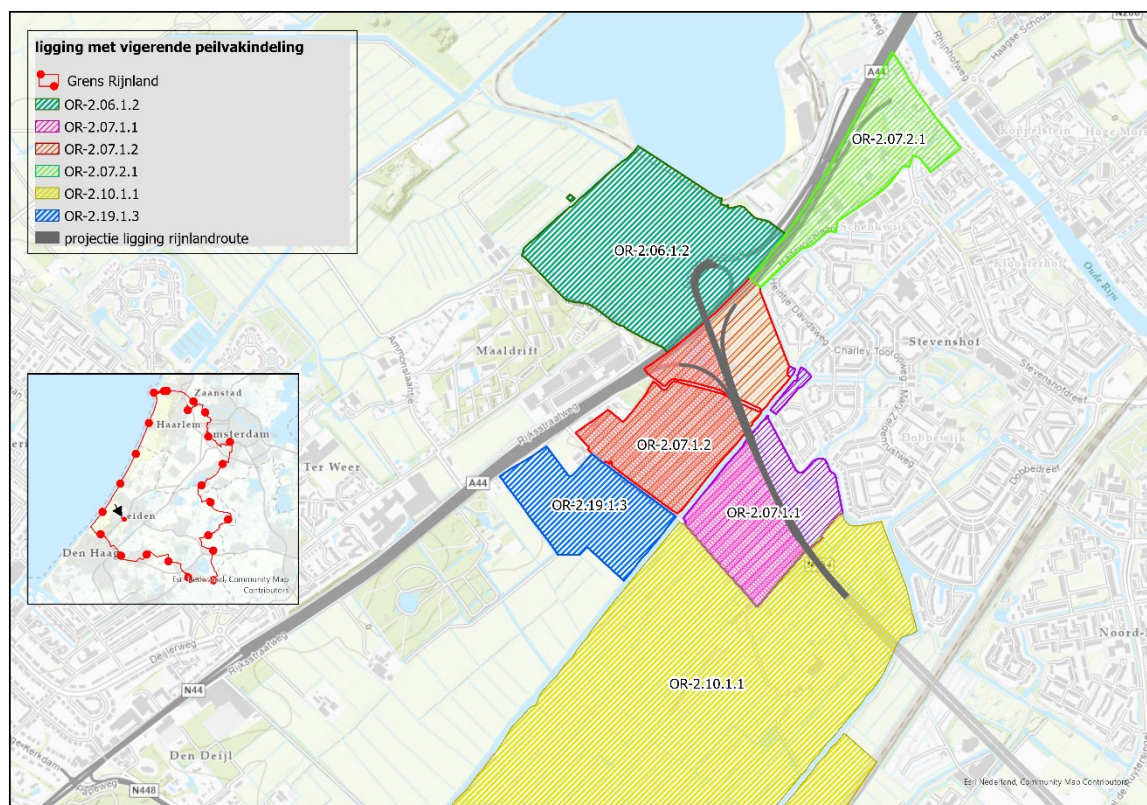
Figuur 1 Peilvoorstel

1 Ligging en huidige peilbesluit

1.1 Ligging

Het gebied ligt aan de zuidwestzijde van de gemeente Leiden tussen de A44 en de spoorbaan van Leiden naar Den Haag. De Ommedijksepolder ligt daar net ten westen van, aan de rand van het Valkenburgsemeer.

De partiële herziening betreft peilbesluiten van de Ommedijksepolder, de Stevenhofjespolder, de Papenwegsepolder, polder Zuidwijk en Rijnlandsboezem. In figuur 2 is de ligging van de peilvakken weergegeven.

Figuur 2 Ligging Ommedijksepolder, Stevenhofjespolder, Papenwegsepolder, polder Zuidwijk en Rijnlandsboezem.

1.2 Huidige peilbesluiten

Het peilbesluit van de boezem is de oudste, het jongste peilbesluit is van de Ommedijksepolder. In onderstaande tabel is het volledig overzicht van de vigerende peilbesluiten weergegeven.

polder	peilvak	datum peilbesluit	kleur op kaart
Ommedijksepolder	OR-2.06.1.2	september 2019	donker groen
Stevenhofjespolder	OR-2.07.2.1	december 2004	licht groen
Stevenhofjespolder	OR-2.07.1.2	december 2004	steenrood
Stevenhofjespolder	OR-2.07.1.1	december 2004	paars
Papenwegsepolder	OR-2.10.1.1	december 2004	zandgeel
Polder Zuidwijk	OR-2.19.1.3	juli 2014	donker blauw
boezem	boezem	september 2004	gearceerd blauw

2 Gebiedskenmerken en belangen

De gebiedskenmerken zijn van belang voor het peilbeheer. Het peilbesluit heeft als hoofddoel het faciliteren van de landgebruiksfuncties. Daarbij is het formele landgebruik conform het bestemmings- of omgevingsplan juridisch maatgevend. Daarnaast zijn ook andere maatschappelijke functies van belang. Bij de peilkeuze moet een afweging worden gemaakt waarbij alle relevante, soms conflicterende, belangen worden meegewogen. Dit hoofdstuk beschrijft met welke gebiedskenmerken en belangen rekening moet worden gehouden bij de peilkeuze.

De Rijnlandroute doorsnijdt peilvakken van de Ommedijksepolder, de Stevenhofjespolder, de Papenwegsepolder en polder Zuidwijk. Op twee peilvakken na, betreft dit peilbesluit slechts een aanpassing van peilvakgrenzen en heeft dit geen effect op de polderpeilen. De kenmerken van deze gebieden zijn daarom niet van belang voor deze partiële wijziging van het peilbesluit.

Uitsluitend voor twee peilvakken van de Stevenshofjespolder is een peilafweging nodig. Dit hoofdstuk beschrijft daarom specifiek voor peilvak OR-2.07.1.2 en peilvak OR-2.07.2.1 de gebiedskenmerken en belangen.

2.1 Bodemtype

De bodem in deze peilvakken bestaat uit zavel. Voor deze grondsoort is de droogleggingsrichtlijn voor zwaardere gronden van toepassing.

2.2 Hoogteligging en maaiveld daling

In het peilvak Stevenshofjespolder (OR-2.07.2.1) is de mediane maaiveldhoogte NAP 0,28 m. Met het praktijkpeil van NAP -1,30 m is de drooglegging ruim 1,60 m. In dit peilvak ligt de rijksweg A44 op een verhoogd cunet. Deze weg en ook de verdiept liggende tunnel van de Rijnlandroute zijn niet meegerekend in de maaiveldhoogtebepalingen.

In 2022 is de historische maaiveld daling bepaald door de vergelijking van de hoogte volgens de historische (hand)meting met de actuele maaiveldhoogte volgens AHN op die punten.

In peilvak OR-2.07.1.2 is de mediane maaiveldhoogte NAP -0,48 m. Door de werkzaamheden aan de Rijnlandroute zijn verstoringen opgetreden in de maaiveldhoogte. Van de punten die niet geraakt zijn door de werkzaamheden varieert de daling tussen 0,8 mm en 2,9 mm per jaar. Afgerond is de gemiddelde maaiveld daling in dit peilvak 1,3 mm (tabel 2). De maaiveld daling is in beide peilvakken overeenkomstig met iets meer dan één mm per jaar. Dat is in de lijn der verwachting gezien de grondslag van zavel. Zavelgronden zijn minder gevoelig voor maaiveld daling en de verwachting is dat de voorgestelde peilwijzigingen geen effect hebben op de snelheid van maaiveld daling.

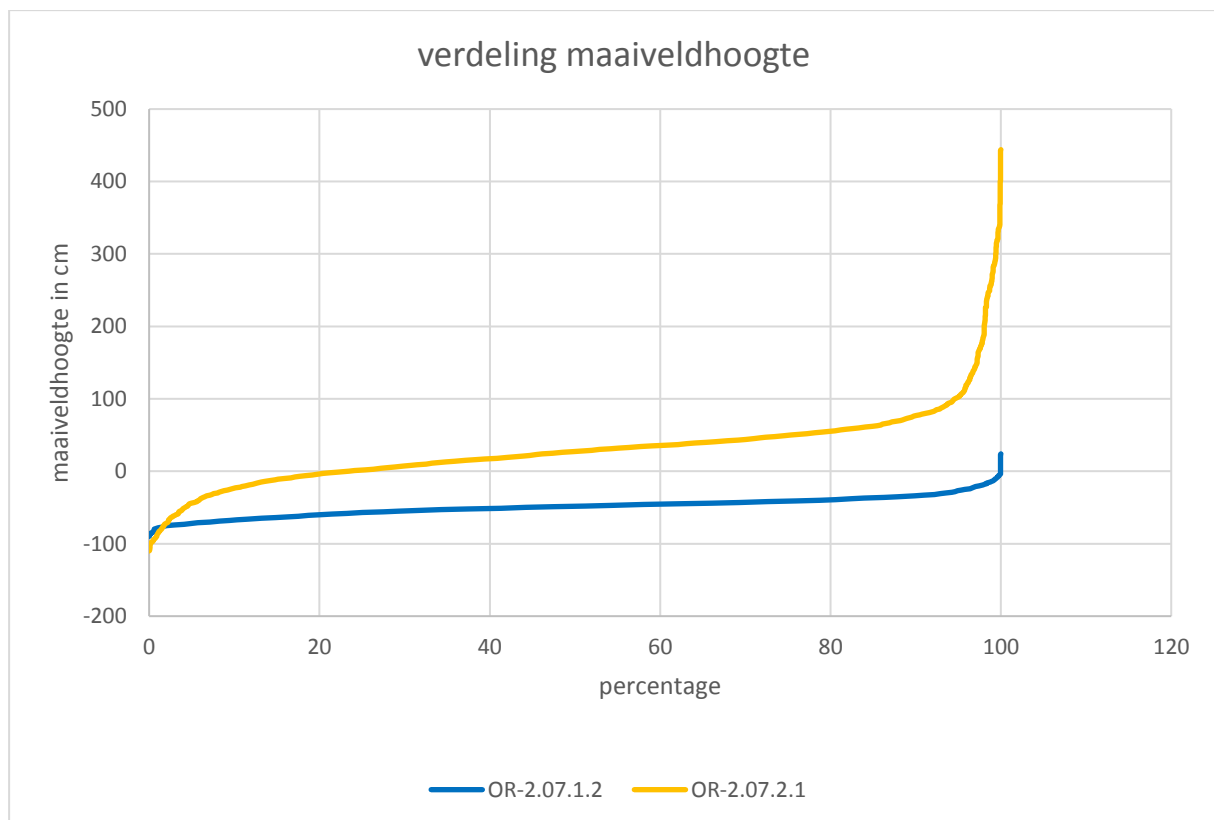
tabel 2 – hoogteligging (mediaan) en maaiveld daling per peilvak

peilvak	hoogteligging (m NAP)	maaiveld daling (mm/jaar)
OR-2.07.2.1	0,28	1,3
OR-2.07.1.2	-0,48	1,3

figuur 3 – Maaiveldhoogte in de Stevenhofjespolder peilvakken OR-2.07.2.1 en OR-2.07.1.2

De maaiveldhoogte binnen de peilvakken (figuur 3) is gevarieerd. In bovenstaande tabel 2 is voor de hoogteligging de waarde aangegeven van de mediaan. Dat is de waarde waar een even groot deel van de polder een hogere maaiveldhoogte heeft dan wel een lagere maaiveldhoogte heeft. Onderstaande figuur 4 geeft inzicht in het maaiveldverloop binnen de peilvakken in een zogenaamde s-curve. Het peilvoorstel is een peil waarbij zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de droogleggingsrichtlijn van de belangrijkste functies.

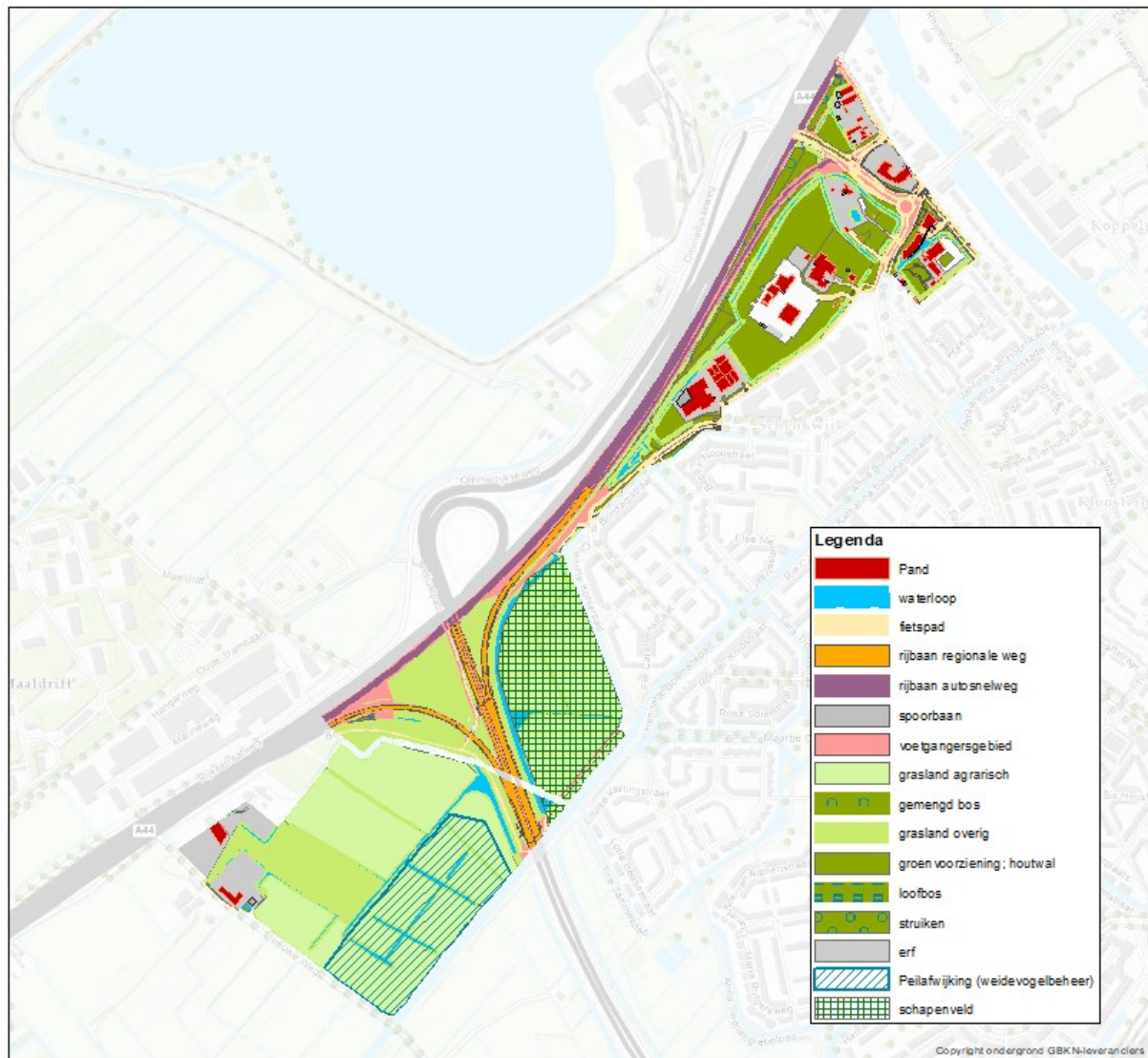
figuur 4 – Maaiveldhoogteverdeling Stevenhofjespolder

2.3 Landgebruik

In peilvak OR-2.07.2.1 ligt de rijksweg A44, een bedrijventerrein en woningen. Langs de Rijksweg en om het bedrijventerrein zijn groenstroken met bomen aanwezig.

In het peilvak OR-2.07.1.2 is hoofdzakelijk agrarisch grasland aanwezig. In het zuidoostelijk deel van het peilvak is de hoogwatervoorziening PAW_OR-2.36.HW01 aanwezig waar in het voorjaar hogere peilen worden ingesteld ten gunste van weidevogels.

Het landgebruik komt overeen met het bestemmingsplan. In figuur 5 is het landgebruik volgens de BGT weergegeven (het tunneltracé is op deze kaart al ingetekend).

figuur 5 – Landgebruik in de Steenhofjespolder in beide peilvakken

Belang woningen en bedrijventerrein

Bij een peilverhoging in stedelijk gebied kan er mogelijk grondwateroverlast ontstaan in tuinen, kruipruimtes of groenstroken. Ook de kans op wateroverlast bij hevige neerslag is van belang.

Belang opheffen gemaal

In peilvak OR-2.07.2.1 staat gemaal Stevenshof. Bij het toevoegen van peilvak OR-2.07.2.1 aan OR-2.07.1.2 vervalt de functie van het gemaal en kan het opgeheven worden. Het gemaal is einde levensduur en aan vervanging toe. Opheffen levert een besparing op in bouw- en onderhoudskosten voor het gemaal. De afvoer kan i.p.v. het gemaal via de stuw (naar of via de Papenwegse polder) gaan plaatsvinden. Dit betekent minder beheer en onderhoud (kosten en energie) en de kans op wateroverlast neemt af doordat de afvoercapaciteit van de stuw bij stijgend peil toeneemt.

Belang grasland

In de Ommedijksepolder, de Papenwegsepolder en polder Zuidwijk wijzigen uitsluitend de begrenzingen van de peilvakken, de peilen blijven hier gelijk. Het belang van het agrarisch grasland wijzigt hier niet.

Het deel van de Stevenhofjespolder peilvak OR-2.07.1.2 dat ten noorden van de Rijnlandroute ligt, wordt samengevoegd met peilvak OR-2.07.2.1. Het peil in beide peilvakken gaat naar NAP-1,20 m. Het peil in peilvak OR-2.07.1.2 is afgestemd op de droogleggingsrichtlijn voor grasland. Op verzoek van een gebruiker was het praktijkpeil 14 cm hoger voor zomer- en winterpeil ingesteld. Het peilvoorstel betekent een verlaging van 7 cm en 3 cm ten opzichte van het gevoerde praktijkpeil (ZP NAP – 1,03 m, WP – 1,17 m). Het voorstel is afgestemd met de eigenaren van de gronden in peilvak OR-2.07.1.2 (provincie Zuid Holland en gemeente Leiden) en met de agrarisch ondernemer die de grond pacht. Provincie en gemeente stemmen in met het voorstel. Met de agrarisch gebruiker is in een keukentafelgesprek het peilvoorstel afgestemd. De motivering voor het voeren van het hogere praktijkpeil is gelegen in de betere bereikbaarheid van het water voor het vee om uit te drinken. Daarvoor zijn alternatieven beschikbaar en is geen beletsel om de peilaanpassing naar NAP -1,20 m voor te stellen.

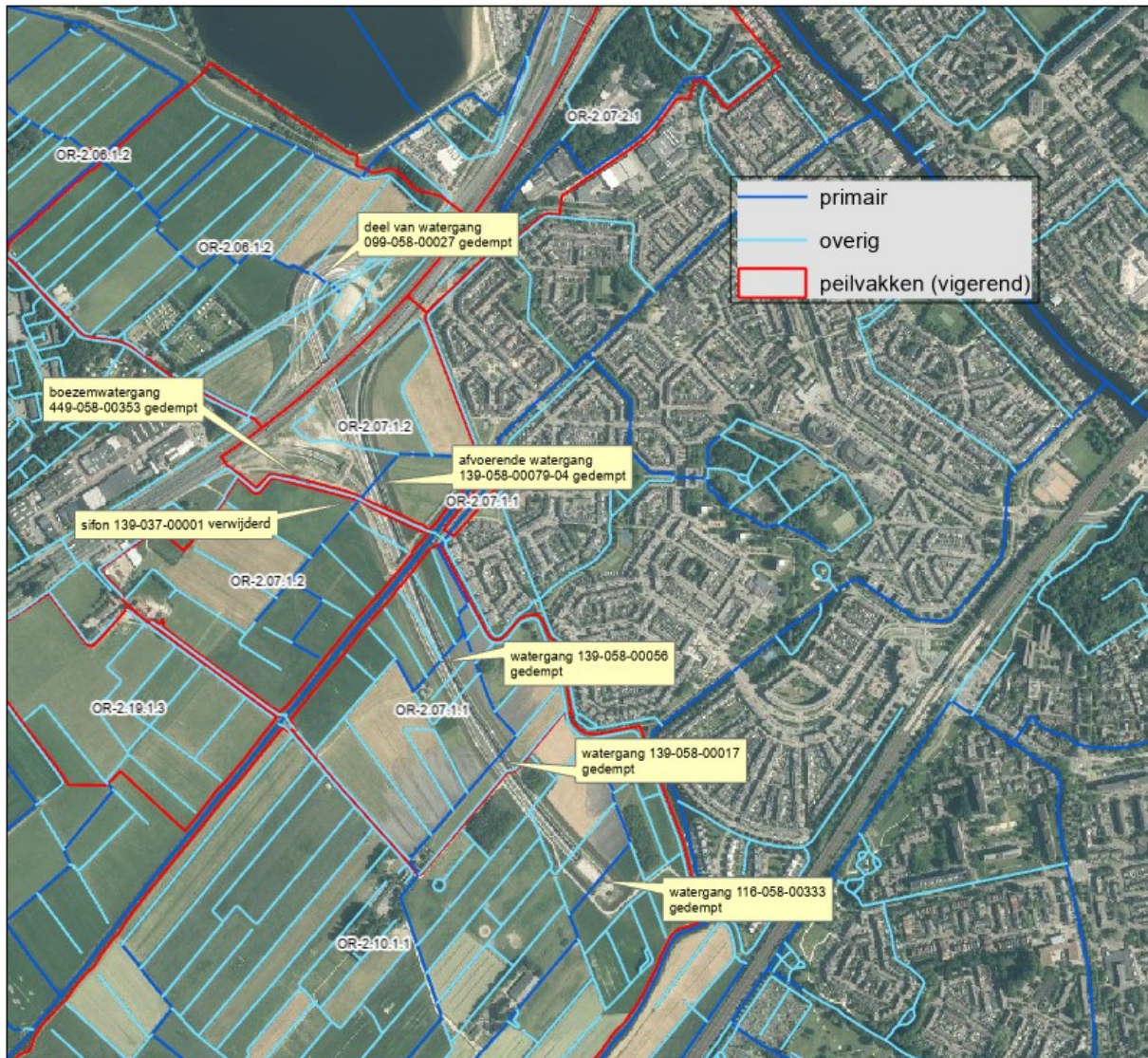
Het deel van de Stevenhofjespolder peilvak OR-2.07.1.2 dat ten zuiden ligt van de Rijnlandroute wordt toegevoegd aan polder Zuidwijk aan peilvak OR-2.19.1.3. Het peil in polder Zuidwijk is in de zomer 5 cm en in de winter 10 cm hoger ten opzichte van het vigerend peil in de Stevenhofjespolder. De drooglegging in het peilvak blijft binnen de bandbreedte van zware gronden, er worden geen negatieve gevolgen verwacht. Een groot deel van peilvak OR-2.07.1.2 valt in een bestaande hoogwatervoorziening welke speciaal is ingericht voor weidevogelbeheer(PAW_OR-2.36.HW01) met ZP van NAP -0,89 m en WP van NAP -1,22 m.

Belang waterkwaliteit

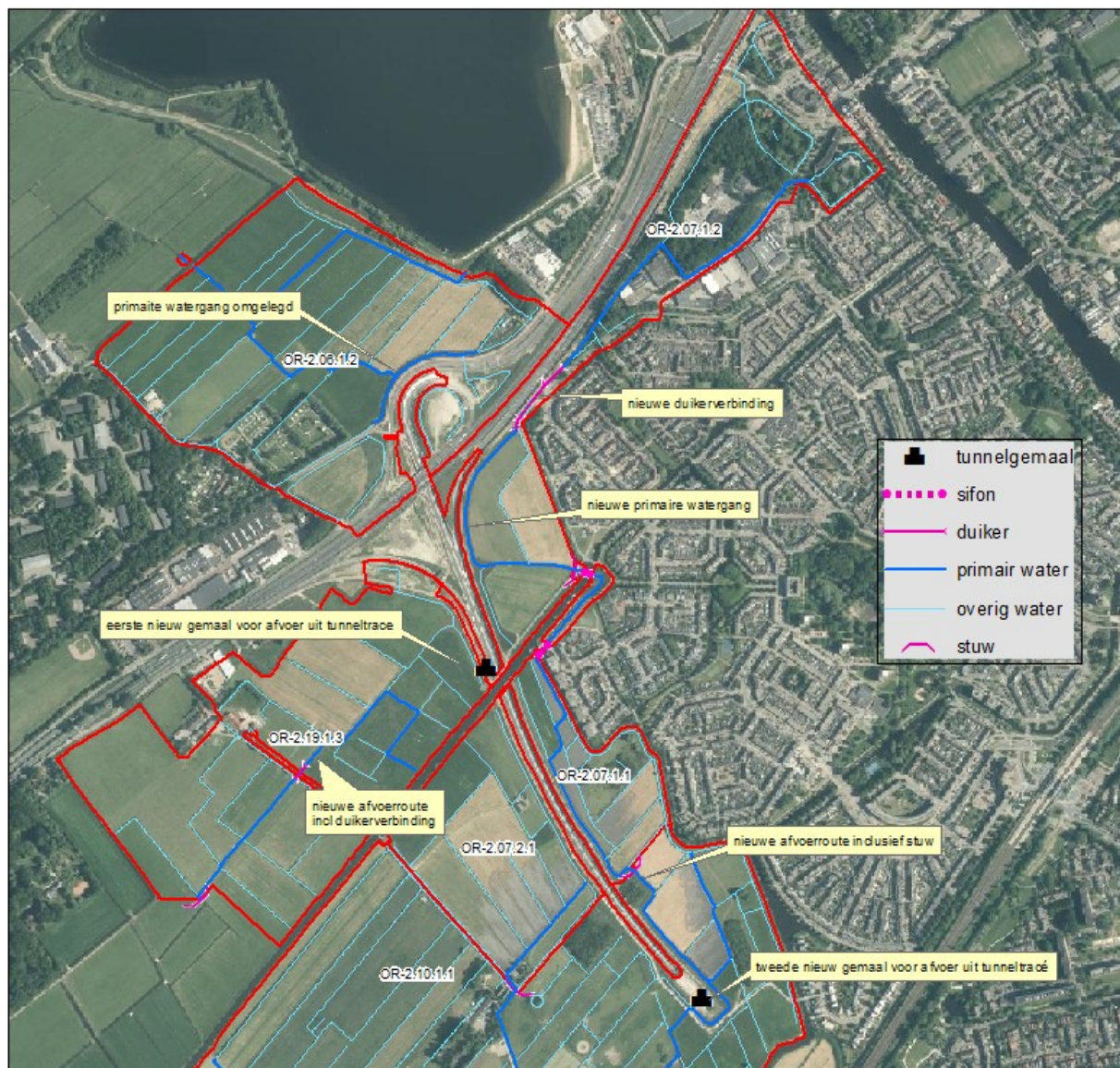
Hogere peilen zijn beter voor de waterkwaliteit doordat bij hogere peilen een grotere waterkolom aanwezig is waarvan de temperatuur minder fluctueert. Bij het peilvoorstel gaat het peil in het zuidelijk deel van Stevenhofjespolder peilvak OR-2.07.1.2 en van Stevenhofjespolder peilvak OR-2.07.2.1 (stedelijk peilvak) omhoog. In het noordelijk deel van Stevenhofjespolder peilvak OR-2.07.1.2 gaat het peil ten opzichte van het praktijkpeil omlaag. In oppervlakte gemeten krijgt ca. 29 ha van het betrokken gebied een hoger peil en van ca. 7 ha wordt het peil verlaagd.

3 Watersysteemanalyse

In deze paragraaf worden de wijzigingen in het watersysteem per peilvak toegelicht. In figuur 6 is het watersysteem van watergangen en peilvakgrenzen geprojecteerd. Aangegeven is welke belangrijke verbindingen door de tunnelaanleg verdwenen zijn. In figuur 7 is het aangepaste watersysteem en peilvakken weergegeven.

Figuur 6: Dempingen en andere veranderingen aan watersysteem door de aanleg van de Rijnlandroute

Figuur 7 aanpassingen aan het watersysteem t.b.v. Rijnlandroute

3.1 Tracé van de Rijnlandroute

De Rijnlandroute is dwars door een aantal peilvakken aangelegd waardoor het weggoppervlak is ontnomen aan de doorsneden peilvakken. De doorsnijding heeft eveneens tot gevolg dat een boezemtak welke door Stevenhofjespolder peilvak OR-2.07.1.2 liep is doorsneden en in praktijk is gedempt. De weg en de tunnelbak, hoewel ruim onder maaiveld aangelegd zijn toegevoegd aan het boezemgebied. Alle aanpassingen aan het watersysteem en de kunstwerken zijn gerealiseerd en betaald door de tunnelbouwcombinatie:

- het noordelijk deel van de tunnelbak voert via een onderbemalingspomp af naar de Veenwatering, een boezemwatergang en wordt daarom toegevoegd aan de boezem. Omdat de afvoer met een pomp gebeurt, wordt het als onderbemaling aan de boezem gevoegd. Dit traject is in de praktijk geen onderdeel meer van Ommedijksepolder peilvak OR-2.06.1.2 en Stevenhofjespolder peilvak OR-2.07.1.2;
- het zuidelijk deel van de tunnelbak voert via een onderbemalingspomp af naar de Dobbewatering, een boezemwatergang en wordt daarom

toegevoegd aan de boezem. Omdat de afvoer met een pomp gebeurt, wordt het als onderbemaling aan de boezem gevoegd. Dit traject is in de praktijk geen onderdeel meer van de Stevenhofjespolder peilvak OR-2.07.1.1 en de Papenwegsepolder peilvak OR-2.10.1.1.

3.2 Aanpassingen per polder en peilvoorstellen

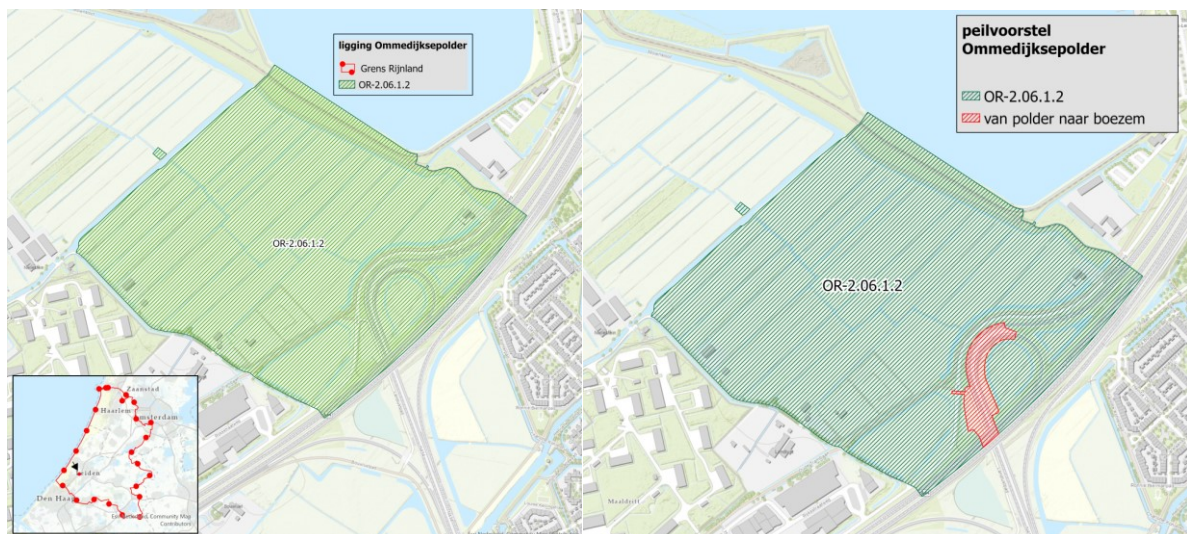
Per polder wordt de wijziging beschreven en wordt zowel uitgangssituatie als de aangepaste situatie weergegeven in de vorm van twee kaartjes.

3.2.1 Ommedijksepolder

In de Ommedijksepolder peilvak OR-2.06.1.2 zijn de aansluitingen van de A44 naar de Rijnlandroute aangelegd. Daarvoor zijn watergangen gedempt en nieuwe gegraven, zowel op polderniveau als op boezemniveau. De peilvakgrens is verlegd naar de rand waar het peil van de Ommedijksepolder aanwezig is. Het onttrokken tunneldeel met afwatering is op boezemniveau.

De aanpassingen betreffen uitsluitend de wijziging van de peilvakgrenzen (figuur 8). De vastgestelde peilen wijzigen niet.

De recente afschuiving van de oever van het Valkenburgsemeer heeft gevolgen voor de peilvakgrens. Die situatie is op het moment van dit peilbesluitproces nog niet gestabiliseerd zodat die aanpassing nu niet meegenomen wordt. Als de situatie stabiel is geworden, wordt dit in een separate partiële wijziging vastgelegd.

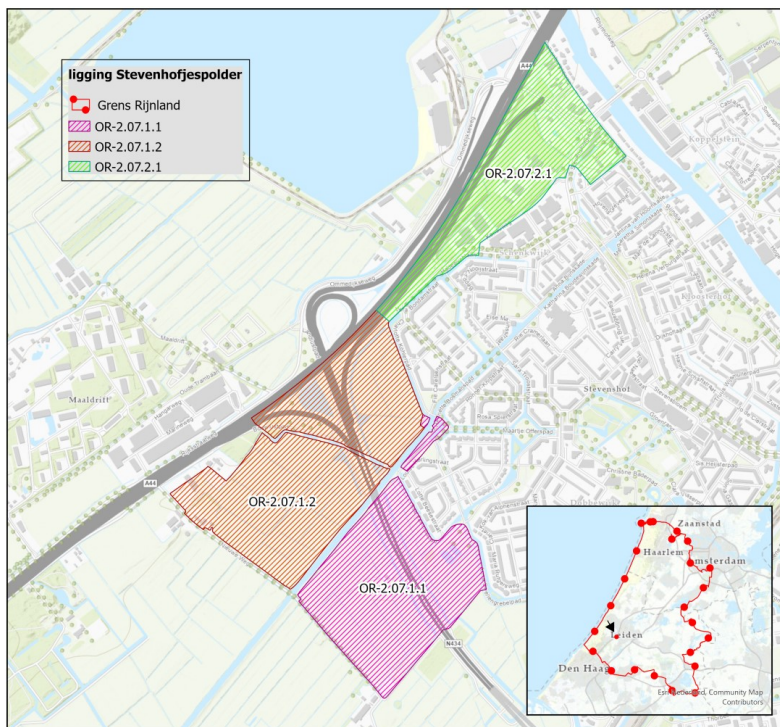
Figuur 8: Ommedijksepolder OR-2.06.1.2. Links de ligging en rechts de aangepaste situatie

3.2.2 Stevenhofjespolder peilvak OR-2.07

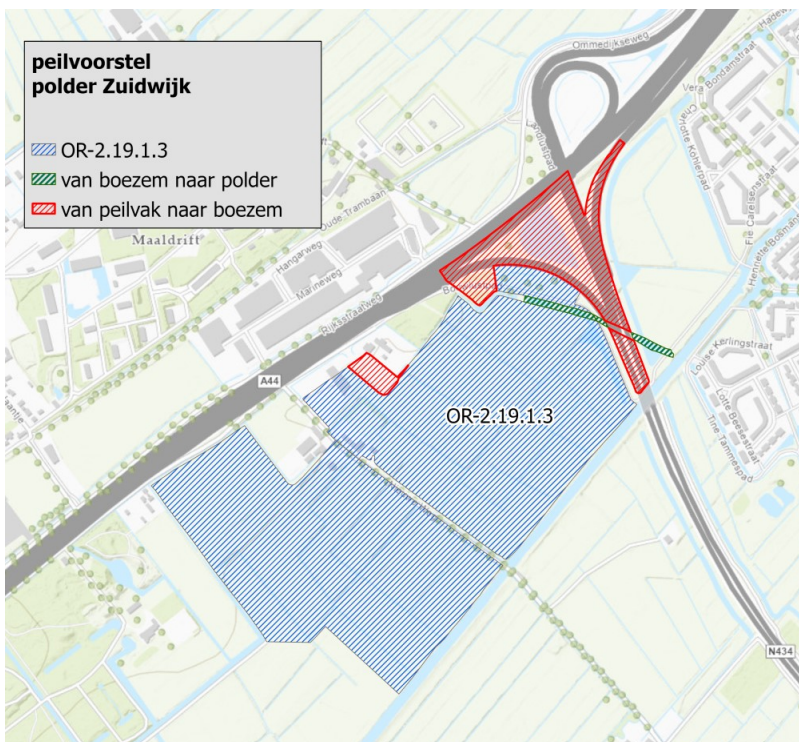
De Stevenhofjespolder bestaat uit drie peilvakken (figuur 9). De impact van de inpassing van het tunneltracé op het watersysteem is in deze polder het grootst.

Peilvak OR-2.07.1.2 is gesplitst in twee delen. Het zuidelijk deel (20 ha) is in de praktijk toegevoegd aan peilvak OR-2.19.1.3 van polder Zuidwijk met het peil van polder Zuidwijk. De afvoer van dit deel ging voor de tunnelaanleg via een sifonverbinding onder een nu gedempte boezemwatergang. Die route is afgesloten. De afvoer verloopt nu via polder Zuidwijk. Het gemaal van polder Zuidwijk heeft een overcapaciteit waarmee de

extra afvoer goed verwerkt kan worden zonder risico van overschrijding van de normen van wateroverlast. De nieuwe afvoerroute wordt een primaire watergang. De herindeling heeft tevens tot gevolg dat stukjes polder naar de boezem overgaan maar ook dat voormalige boezemdelen aan de polder worden toegevoegd.

Figuur 9. Ligging Stevenhofjespolder voor de inpassing van het Tunneltracé

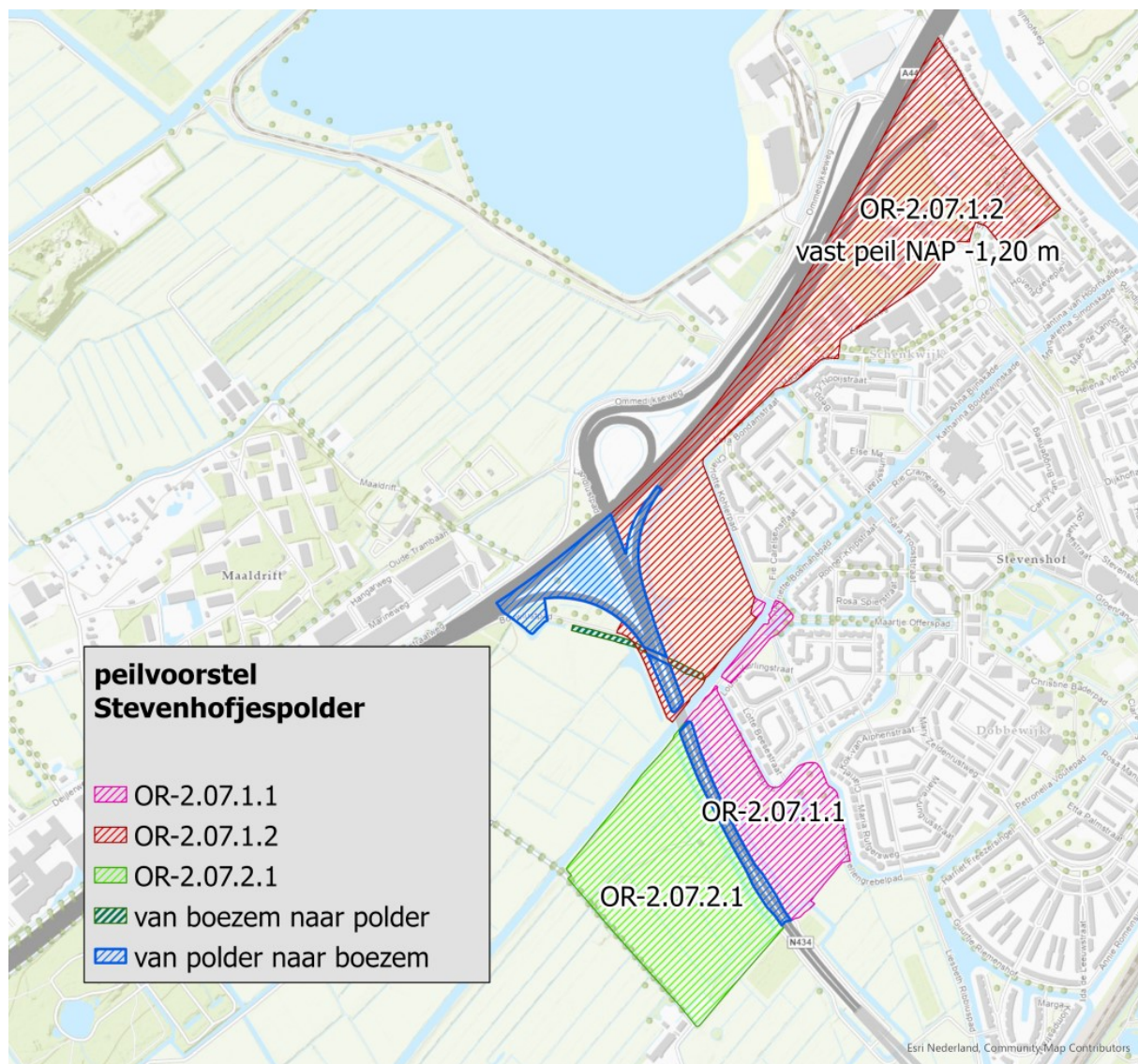

Figuur 10. Herindeling van zuidelijk deel van peilvak OR-2.07.1.2 aan peilvak OR-2.19.1.3 van polder Zuidwijk.

In het noordelijk deel van peilvak OR-2.07.1.2 is het oppervlak nog slechts 6 ha met een afvoerende stuw die berekend is op de afvoer van 26 ha. Dat gegeven kwam samen met de discussie over de vervanging van het gemaal van peilvak OR-2.07.2.1. Dit peilvak is ruim 15 ha groot en kan voor de afvoer aangesloten worden op dit resterend deel van peilvak OR-2.07.1.2. Daarmee kan het gemaal Stevenshof vervallen. Daarmee komt tevens de peilvakcode OR-2.07.2.1 beschikbaar. Het voorstel is om het peil van dit nieuwe samengestelde peilvak OR-2.07.1.2 een vast peil te geven dat tussen dat van de beide peilvakken inligt van NAP -1,20 m. Dat past ten aanzien van de aanwezige functies en de daarvoor geldende droogleggingsrichtlijnen. Bij de aanleg van de tunnel is al een duikerverbinding aangelegd om OR-2.07.2.1 te koppelen aan die nu nog geblokkeerd is met een grondhoop.

Peilvak OR-2.07.1.1 wordt door de polder in twee delen gesplitst met ieder het peil van voor de opdeling. Daarvoor is in het zuidelijk deel een nieuwe stuw geplaatst. Om verwarring te voorkomen met peilvakcodering wordt aan dit afgesplitst deel de vrijgekomen code OR-2.07.2.1 toegekend.

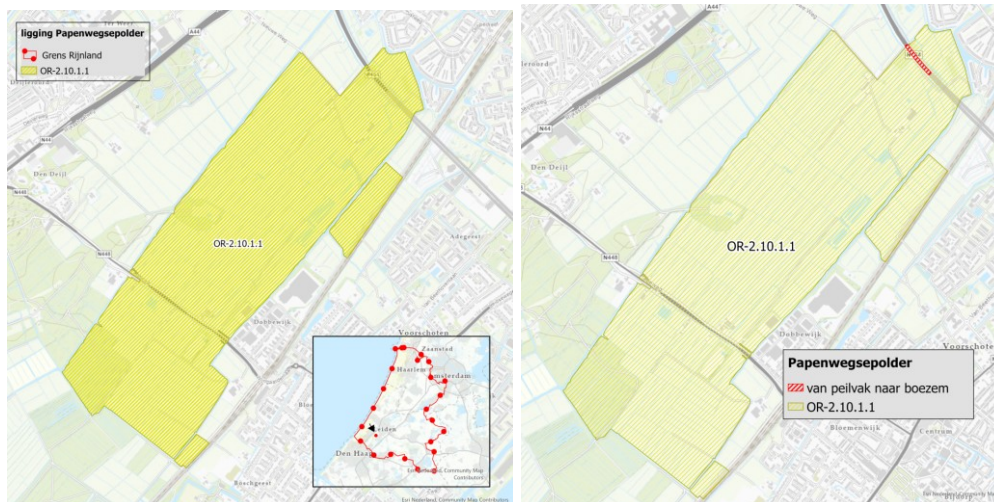
In figuur 11 is de aangepaste indeling weergegeven.

Figuur 11: Peilvoorstel Stevenhofjespolder

3.2.3 Papenwegsepolder peilvak OR-2.10.1.1

De tunnelbak gaat in de Papenwegsepolder onder de grond. Deze insnijding heeft tot gevolg dat de peilvakgrens wijzigt. Om de aan- en afvoer van water te borgen zijn nieuwe aansluitende watergangen gegraven ter compensatie van de gedempte doorgaande watergangen. De peilen in dit peilvak wijzigen niet. (figuur 9)

Figuur 12. Links de vigerende situatie en rechts de aangepaste indeling.

4 Peilvoorstel en maatregelen

Voor de peilvakken OR-2.07.1.2, OR-2.07.2.1 en OR-2.07.1.1 van de Stevenhofjespolder zijn de aanpassingen het grootst in de vorm van splitsing van peilvakken, herinrichting van het watersysteem, samenvoegen van peilvakken en soms peilwijzigingen. Van deze peilvakken worden in deze paragraaf de aanpassingen beschreven en een peilvoorstel gedaan. Van de Ommedijksepolder (OR-2.06.1.2), polder Zuidwijk (OR-2.19.1.3), de Papenwegsepolder (OR-2.10.1.1) en Rijnlandsboezem wijzigen de peilvakgrenzen, het peil wordt niet gewijzigd.

4.1 Toevoeging van zuidelijk deel van peilvak OR-2.07.1.2 van de Stevenhofjespolder aan polder Zuidwijk

Door de tunnelaanleg is het zuidelijk deel van peilvak Stevenhofjespolder OR-2.07.1.2 afgesloten van de voormalige afvoerweg van water naar peilvak OR-2.07.1.1. De afvoer is aangesloten aan polder Zuidwijk (paragraaf 3.4). Om deze afvoer mogelijk te maken is een watergang en duikerverbinding aangelegd bij de bouw van de tunnel en verzorgd door de bouwcombinatie van de tunnel. Het peil is aangepast aan dat van polder Zuidwijk. Dat betekent een 5 cm hoger ZP en 10 cm hoger WP t.o.v. het vigerende peil. In praktijk is het effect hiervan voor een groot deel van de polder neutraal. Hier is een peilafwijking (hoogwatervoorziening PAW_OR-2.36.HW01) ingericht voor weidevogelbeheer met een peil dat in het voorjaar hoger is dan het voorgestelde peil. Dit is in overeenstemming met het bestemmingsplan "Landelijk Gebied 2015" van de gemeente Wassenaar welke aangeeft dat het landgebruik "Agrarisch met waarden" betreft. Voor het gebied buiten de peilafwijking, valt de drooglegging bij het aangepaste peil binnen de bandbreedte van de droogleggingsrichtlijn grasland op zavelgrond.

De aanleg van het tunneltracé heeft ook de begrenzing tussen boezem en polder beïnvloed. Delen van de boezem zijn toegevoegd aan de polder en delen van de polder zijn toegevoegd aan de boezem. In figuur 11 zijn deze aanpassingen aangegeven.

Voorgesteld wordt om dit deel van Stevenhofjespolder peilvak OR-2.07.1.2 inclusief delen van voorheen de boezem toe te voegen aan polder Zuidwijk peilvak OR-2.19.1.3 en met de peilen ZP NAP -1,12 m en WP NAP -1,22 m.

Voor de delen die ontpolderd zijn is het voorstel om deze toe te voegen aan het peilbesluit van de boezem.

De maatregelen voor deze herinrichting zijn volledig gerealiseerd bij de aanleg van de Rijnlandroute.

4.2 Koppeling peilvakken OR-2.07.2.1 en OR-2.07.1.2 van de Stevenhofjespolder

De splitsing van Stevenhofjespolder peilvak OR-2.07.1.2 (landelijk) biedt de kans om het gemaal Stevenshof in peilvak Steventjespolder OR-2.07.2.1 (stedelijk) op te heffen en de afvoer via de stuw van het landelijk peilvak te laten verlopen. Dit is voordelig want het gemaal Stevenshof is aan het eind van haar levensduur.

Het landelijk peilvak OR-2.07.1.2 was voor de splitsing bijna 27 ha groot. Van het noordelijk deel resteert 6 ha. De capaciteit van de afvoer via een stuw is overgedimensioneerd voor deze 6 ha. Het stedelijk peilvak met ruim 15 ha kan na koppeling met het landelijk peilvak makkelijk binnen de capaciteit van dit peilvak gaan afvoeren. Dit bespaart kosten voor beheer, onderhoud en de aanleg van een nieuw gemaal. Daarbij worden peilstijgingen in het stedelijk vak bij neerslag afgevlakt omdat een stuw meer kan afvoeren bij stijgend peil. Op deze koppelingsoptie is voorgesorteerd bij de aanleg

van de Rijnlandroute. De verbindingsduiker is gerealiseerd door de bouwcombinatie van de tunnel, maar nog met een gronddam afgesloten.

Om het water uit het stedelijk peilvak via het landelijk peilvak af te voeren dienen de peilen gelijkgesteld te worden.

Situatie in stedelijk peilvak OR-2.07.2.1

Het vigerend peil in het stedelijk peilvak is NAP -1,37 m. Het praktijkpeil is NAP -1,30 m. In het stedelijk vak is het praktijkpeil 7 cm hoger ingesteld. Dit omdat de toevoer naar het gemaal bij het vigerend peil te beperkt was.

Situatie in landelijk peilvak OR-2.07.1.2

Het vigerend peil in het landelijk peilvak is zomerpeil NAP -1,17 m en winterpeil NAP -1,32 m. Het praktijkpeil is ZP NAP -1,03 m en WP NAP -1,17 m. Het peil is op verzoek van de landgebruiker 14 tot 15 cm verhoogd. De droogleggingsrichtlijn van de grondslag zavel past bij het vigerend peilbesluitpeil. Bij het praktijkpeil is het land in beginsel te nat met een drooglegging van 0,56m.

Varianten

In beginsel zijn er drie varianten mogelijk om de peilen in beide peilvakken gelijk te maken:

- het praktijkpeil in het stedelijk gebied omhoog naar het praktijkpeil van het landelijk gebied; (naar NAP -1,03 m en NAP -1,17 m)
- het praktijkpeil in het landelijk gebied omlaag naar praktijkpeil in het stedelijk gebied; (naar NAP -1,30 m)
- een nieuw peil tussen beide praktijkpeilen in (NAP -1,20 m)

In de nota peilbeheer 2025 is het uitgangspunt om maximaal in te zetten op het instellen van een dynamisch peilbeheer. Daar wordt in deze situatie vanaf gezien omdat het regulerend kunstwerk een vaste stuw is. Aanpassen van dit kunstwerk naar een geautomatiseerde stuw is vanwege de geringe oppervlakte van 6 ha die daar met name mee bediend wordt kostentechnisch niet doelmatig geacht.

De ruimte om het peil in het stedelijk gebied te verhogen is aanwezig gezien de flinke drooglegging van 1,58 m.

In het landelijk gebied is de drooglegging bij het huidige praktijkpeil op de grondslag van zavel met 0,56 m gering. In dit peilvak is op grond van de droogleggingsrichtlijn het actueel vigerend peil een juiste instelling.

Gezien deze situatie wordt voorgesteld om het nieuwe peil te kiezen tussen de huidige praktijkpeilen van beide peilvakken en in te stellen met een vast peil op NAP -1,20m. Ten opzicht van het praktijkpeil gaat het peil in peilvak OR-2.07.2.1 omhoog met 10 cm. In het peilvak OR-2.07.1.2 gaat het zomerpeil met 3 cm omhoog en het winterpeil met 17 cm omhoog.

De samenvoeging heeft tot gevolg dat peilvak OR-2.07.2.1 vervalt en opgaat in peilvak OR-2.07.1.2.

Voor de koppeling van beide peilvakken is bij de aanleg van de Rijnlandroute een duiker aangelegd. Hier ligt nog een gronddam voor. Het verwijderen van het gemaal Stevenshof en de gronddam is ondergebracht bij het gemalencluster. Voor de aanpassing van het

peil dient de hoogte van de overstorthoogte van de stuw 139-056-00004 aangepast te worden.

Tabel 3: beoordeling effecten van aanpassingen

criteria	oordeel	toelichting
Effecten op het watersysteem	++	Door de samenvoeging van peilvak OR-2.07.2.1 aan het noordelijke OR-2.07.1.2 in de Stevenhofjespolder kan het gemaal Stevenhofpolder worden verwijderd. Dit scheelt bouw-, onderhouds- en energiekosten. De toevoeging van het zuidelijk deel van Stevenhofjespolder OR-2.07.1.2 aan polder Zuidwijk draagt bij aan een efficiëntere inzet van de capaciteit van gemaal Zuidwijk.
Uitstralingseffecten grondwater	-	Door een verhoging van het peil in het peilvak OR-2.07.2.1 zal er theoretisch een geringe (centimeters) verhoging van de stijghoogte in het 1ste watervoerende pakket kunnen zijn. De oppervlakte van het peilvak is echter beperkt zodat de uitstraling beperkt zal zijn.
Bodemdaling en CO2-emissie	0	Omdat er geen veen aanwezig is in de bodem is er geen effect op de bodemdaling en CO2-emissie.
Waterkwaliteit, ecologie en biodiversiteit	+	Hogere peilen zijn gunstig voor de waterkwaliteit met name door de grotere temperatuurstabiliteit. In Stevenhofjespolder peilvak OR-2.07.2.1 en het zuidelijk deel van OR-2.07.1.2 (die aan polder Zuidwijk wordt toegevoegd) gaat het peil omhoog. In het noorderlijk deel van OR-2.07.1.2 gaat het peil omlaag. Al met gaat het peil op 35 ha omhoog en van 6 ha omlaag.
Landbouw	0	In het zuidelijk peilvak Stevenhofjespolder OR-2.07.1.2 gaat het peil omhoog. Echter een groot deel van dit peilvak is ingedeeld in een hoogwatervoorziening ten behoeve van weidevogelbeheer met zelfs nog hogere peilen en die wijzigen niet. Daar is de landbouwkundige functie al grotendeels aangepast aan de weidevogeldoelstelling. . Het voorgestelde hogere praktijkpeil doet dan ook goed recht aan de functies in dit gebied. In het noordelijk deel van peilvak OR-2.07.1.2 (6 ha) is het peil in de praktijk op verzoek van de landgebruiker verhoogd, zodat zijn koeien makkelijker uit de sloot kunnen drinken. Daarmee is het gezien de grondslag van zavel te nat. Door de peilverlaging wordt de drooglegging weer overeenkomstig met de

		droogleggingsrichtlijn. Dat zou in beginsel beter passen bij de aanwezige agrarische graslandfunctie.
Natuur	0	De aanwezige peilafwijking in het peilvakdeel dat toegevoegd wordt aan polder Zuidwijk is speciaal ingericht voor weidevogels en wijzigt niet.
Archeologie, cultuurhistorische waarden en landschap	0	De archeologische, cultuurhistorische en landschappelijke waarden worden door de peilverlaging in het noordelijk deel van Stevenshofjespolder OR-2.07.1.2 niet anders dan met het vigerend peilbesluit. In het zuidelijk deel van OR-2.07.1.2 en in peilvak Stevenshofjespolder OR-2.07.2.1 gaat het peil met een ordegrootte van 10 cm omhoog. Dat beïnvloed de archeologische waarden niet negatief. Landschappelijk en cultuurhistorisch heeft dit geen effecten.
Bebouwing	0	Uitsluitend in peilvak OR-2.07.2.1 is bebouwing aanwezig. De samenvoeging met peilvak OR-2.07.1.2 gaat samen met een peilverhoging van 10 cm tot NAP -1,20 m. Bij dit peil is de drooglegging nog steeds rond de 1,50 m en dat is ruim groter dan de droogleggingsrichtlijn aangeeft.
Financiële belangen	+	Door het toevoegen van peilvak OR-2.07.2.1 aan peilvak OR-2.07.1.2 kan het gemaal Stevenshof geamoveerd worden. Dit scheelt bouw-, onderhoud- en energiekosten.

4.3 Samenvatting peilvoorstel

Het peilvoorstel betreft

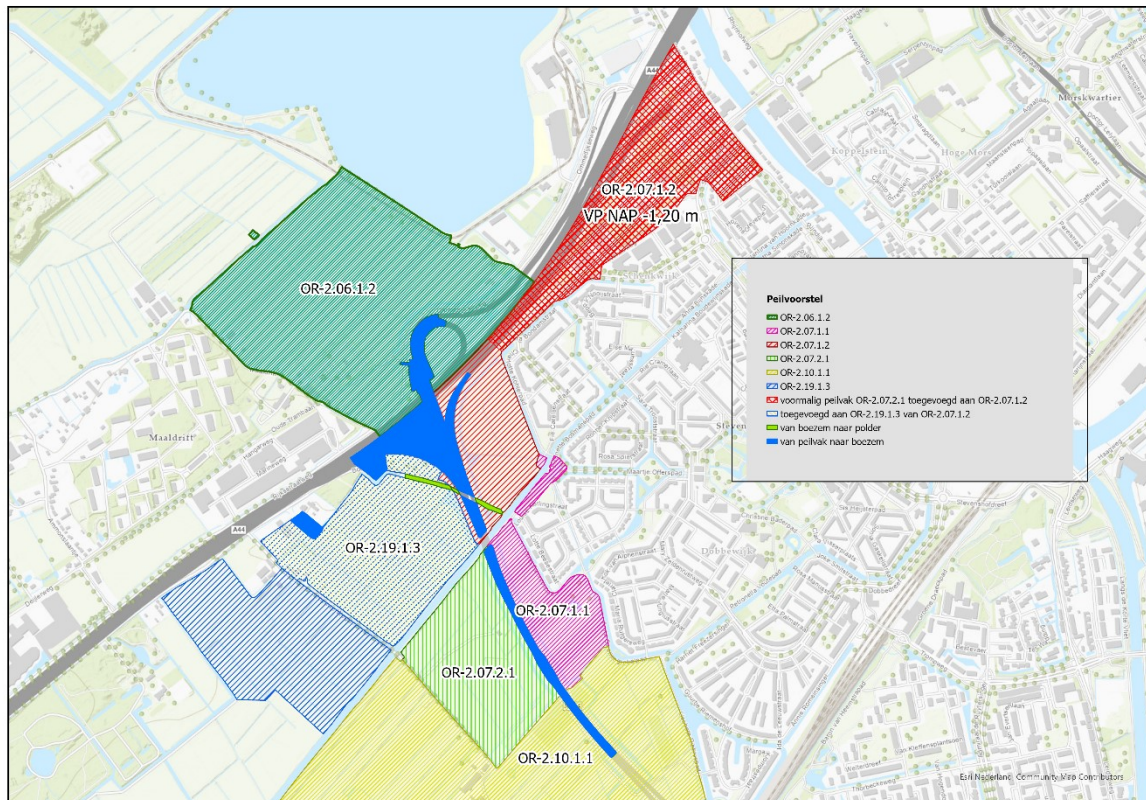
- de administratieve wijziging van de peilvakgrenzen als gevolg van de inpassing van de Rijnlandroute voor de Ommedijksepolder peilvak OR-2.06.1.2, Stevenhofjespolder peilvak 2.07.1.2, Stevenhofjespolder peilvak OR-2.07.1.1, Papenwegsepolder peilvak OR-2.10.1.1, polder Zuidwijk peilvak OR-2.19.1.3 en Rijnlands Boezem.
- het toevoegen van het zuidelijk deel van Stevenhofjespolder OR-2.07.1.2 aan polder Zuidwijk OR-2.19.1.3
- het toevoegen van noordelijk deel van peilvak Stevenhofjespolder OR-2.07.2.1 aan Stevenhofjespolder peilvak OR-2.07.1.2.
- het instellen van een vast peil van NAP -1,20 m voor het samengevoegde peilvak Stevenhofjespolder OR-2.07.1.2
- het toekennen de vrijgekomen peilvakcode Stevenhofjespolder OR-2.07.2.1 aan het zuidelijk deel van het gesplitste peilvak van OR-2.07.1.1.

In tabel 3 is het peilvoorstel opgenomen voor het nieuw samengevoegde peilvak OR-2.07.1.2 weergegeven. In figuur 12 is de herindeling van alle betrokken peilvakken weergegeven.

Tabel 3: Peilvoorstel

polder	peilvak	praktijkpeil		vigerend		peilvoorstel	
		zp (mNAP)	wp (mNAP)	zp (mNAP)	wp (mNAP)	zp (mNAP)	wp (mNAP)
Stevenhofjespolder	OR-2.07.1.2	-1,03	-1,17	-1,17	-1,32	-1,20	-1,20

Stevenhofjespolder	OR-2.07.2.1	-1,30	-1,30	-1,37	-1,37	-1,25	-1,37
--------------------	-------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

figuur 12: peilvoorstel

4.4 Maatregelen

De meeste fysieke maatregelen aan het watersysteem zijn bij de tunnelaanleg uitgevoerd:

- de duikerverbinding voor de koppeling Stevenhofjespolder peilvak OR-2.07.2.1 aan Stevenhofjespolder peilvak OR-2.07.1.2 is aangelegd. De verbinding is nog geblokkeerd met een grond dam. Deze dient verwijderd te worden;
- het gemaal Stevenshof in Stevenhofjespolder peilvak OR-2.07.2.1 kan verwijderd worden na het verwijderen van de grond dam (a) en het aanpassen van de stuwhoogte (c). De verwijdering van het gemaal en grond dam wordt uitgevoerd door het gemalencluster;
- de overstorthoogte van stuw 139-056-00004 dient aangepast te worden;
- voor de afvoer van het zuidelijk deel van Stevenhofjespolder peilvak OR-2.7.1.2 dat is toegevoegd aan polder Zuidwijk peilvak OR-3.19.1.3 is een nieuwe watergang gegraven en een duikerverbinding aangelegd;
- voor de afvoer uit het noordelijk deel van Stevenhofjespolder peilvak OR-2.07.1.1 is een nieuwe afvoerroute gegraven en stuw aangelegd;
- in de Papenwegsepolder peilvak OR-2.10.1.1 is een nieuwe primaire watergang aangelegd;

-
- g) in alle peilvakken de status van de af- en op te waarderen watergangen in de legger borgen.